

Закон о пољопривреди и руралном развоју ("Сл.гласник РС", бр. 41/2009, 10/2013 - др.законои, 101/2016, 67/2021 - др.законои и 114/2021) ; члан13. став 5. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Сл.Гласник РС“ , бр. 10/2013, 142/2014, 103/2015 ,101/2016, 67/2021 - др.законои и 114/2021); члан 6. Правилника о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја („Сл. Гласник РС“, бр. 24/15, 111/15,110/16, 16/18, 87/2019), Национални програм за пољопривреду за период 2018 - 2020. године (Службеном гласнику РС”, број 120/17 од 30. децембра 2017. године) , Статут општине Нова Варош („Сл. Лист Општине Нова Варош“ бр. 04/2019) и Одлука о буџету општине Нова Варош за 2025. годину (Сл. Лист Општине Нова Варош бр. 18/2024 од 24.12.2024. године)

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ОПШТИНУ НОВА ВАРОШ ЗА 2025. ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Општина Нова Варош се налази у југозападном делу Србије и средишњем простору Златиборског округа. Географски положај 42°26'32" северне географске ширине и 19°16'12" географске дужине. Нова Варош се граничи са општинама Пријеполје, Прибој, Чајетина, Ариље, Ивањица и Сјеница. Она је оивичена планинским венцима: Златара, Голије, Јавора, Чемернице, Мучња, Муртенице и Златибора. Југозападну границу општине представља река Лим. Општина Нова Варош спада у изразито брдско-планинско подручје, са наглашеном и оштром денivelацијом терена. Најнижа надморска висина је на обали Лима, око 436 метара, а највиша на Златару, Голо брдо 1626 метара. Њена средња надморска висина се креће око 1000 метара, а сам градско подручје се налази на 950 - 1050 метара надморске висине. Територија општине Нова Варош је "пресечена" на два, скоро једнака дела, језерима која су подигнута на реци Увац (Увачко, Златарско и Радоињско језеро). Површина Општине Нова Варош износи 581,47 km² . Подручје општине Нова Варош има умерено планинску климу због струјања ветрова са приморја, па због тога и изузетно квалитетан ваздух. Општина Нова Варош је општина у Златиборском округу у Србији. Површина територије: 581 km². Представљена је са 33 насеља (1 градско и 32 сеоских - Територијални регистар, РЗС).). Просечна густина насељености на нивоу целе општине је 24 становника на км² (2021. година, Витална статистика, РЗС).

Природни услови и животна средина: Рељеф: на територији ЛС заступљен је типични брдско-планински рељеф. Педологија: Доминантни типови земљишта: - Планинска црница - Скелетна земљишта Колувијуми - Рендзине - Ранкери - Смонице - Гајњаче. Клима: Нова Варош има умерену планинску климу, дозирану струјањима ветра са приморја, што ваздух чини изузетно квалитетним. Просечна годишња количина падавина 900 mm, средња годишња температура 8,5 °C У ваздуху се налази висок проценат кисеоника и озона који су условљени оваквим географским положајем. Влажност ваздуха је релативно мала, у односу на друга слична подручја. Златар је познат по клими коју одликује мешање утицаја медитеранске и планинске климе, разређен ваздух, низак ваздушни притисак, велики број сунчаних дана у години (преко 280 дана, односно 1951 часова). Хидрографија: Окосница хидрографске мреже у нововарошком крају је река Увац, односно средњи ток ове реке, која је највећа притока Лима. Најважније десне притоке Увца су: Кладница, Вршевина, Тисовица, Марића река и Шупљица, а леве Вељушница и Злошница. На простору општине формирана су четири језера: Радоињско, Златарско, Сјеничко и Потпењко, која су изграђена за потребе хидроелектрана. Сва језера

припадају лимском хидроенергетском систему, иако се само једно језеро (Потпећко) налази на Лиму, док су Штампано из платформе за програме подршке АП/ЈЛС: 12.01.2024 13:02:57 - страна 2/22 остала три на Увцу. Укупне површине под шумом: 22.400 ha (38,6% од укупне површине општине). Стање и трендови у руралном подручју Демографске карактеристике и трендови: Општи демографски показатељи: Према попис

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Општи демографски показатељи: Према попису становништва из 2022.године у Новој Вароши живи 13.671 становник, од којих око једне половина живи у сеоским срединама, док друга половина живи у граду. Број домаћинстава: 5.866 Густина насељености: 24 становника /km² Промена броја становника 2011/2002: 16.638/19.982 (јако изражена депопулација становништва између два пописа - 16,7 %)Учешће становништва млађег од 15 година: 2.040. Учешће становништва старијег од 65 година: 3.394. Просечна старост: 44,8 година. Индекс старења: 160,58 Без школске спреме: 691 Основно образовање: 3.586 Средње образовање: 6.626 Више и високо образовање: 1.399 Учешће пољопривредног у укупном становништву: 47,14 Носиоци (управници) газдинства: - 2.217 управника има само пољопривредно искуство стечено праксом, њих 37 има завршене курсеве из области пољопривреде. - Са пољопривредном средњом школом је 16 управника. Са средњом школом других смерова је знатно више -1.131. - 38 управника има пољопривредну вишу школу или факултет, док 188 има неку другу вишу школу или факултет. Извор података Попис пољопривреде из 2012. године.

Диверзификација руралне економије: Пољопривреда је према сачуваним историјским подацима била основна делатност људи на овим просторима а у модерно време представљала је један од главних замајаца развоја. И поред тога што је процес индустријализације довео до великих миграција становништва са ових простора и смањио проценат становништва који зависи искључиво од пољопривреде, и даље је велики број становника општине који су посредно или непосредно везани за пољопривреду. Опште је познато да је највећи део терета у време економских санкција и економске кризе поднела пољопривреда. Изостанак улагања у основна средства довео је до тога да је просечна старост механизације у пољопривреди преко 20 година. Исти је случај и са засадама воћа и са основним стадама у сточарству који нису адекватно обнављани. Разлози за овакво стање у пољопривреди су и гашење и стечај земљорадничких задруга које су биле главни организатори и носиоци пољопривредне производње. Имајући у виду везаност овдашњег становништва за земљу и домаћински однос према њој, као и отвореност за примену нових технологија производње, уз адекватну подршку државе и локалне заједнице, пољопривреда би требало у будућности да буде главни носилац развоја. Општина Нова Варош спада у ред најнеразвијенијих у Србији. Генерално гледано, постоји знатан потенцијал у туризму руралног подручја, који је само делимично искоришћен. Диверзификација активности на газдинствима неопходна је за запошљавање и одрживи развој руралних подручја, и њоме се може придонети бољем уравнотежењу регионалног развоја у економском и социјалном смислу. Према подацима Републичког завода за статистику из 2018.године запослених у сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде је 61. Према подацима РСЗ из децембра 2022. године просечан број ноћења је био 21631, а број газдинства регистрована за пружање услуга у сеоском туризму је 15. Из пописа пољопривреде 2012. године број рибњака на територији општине је 2.

Рурална инфраструктура: Развијена инфраструктура је један од основних предуслова квалитетног пословног окружења. Укупна дужина путева на територији Нове Вароши је 509 km. Број домаћинстава прикључен на водоводну мрежу је 3.560 док у сеоским срединама становници остварују приступ води за пиће преко интерних и сеоских водовода. Градска средина има изграђену канализациону мрежу док у руралним подручјима не постоји канализациона мрежа домаћинства прикључена на канализациону мрежу. На територији Општине Нова Варош се не врши пречишћавање отпадних вода. Услугу испоруке електричне енергије врши ЕД Нова Варош и тренутно задовољава потребе корисника. На територији општине постоје 4 хидроцентрале и 3 мини хидроцентрале које врше производњу енергије. Из Пописа пољопривреде 2012.године на територији општине постоји 6 пошта и поштанске услуге добро функционишу, постоји добра корелација између број поштанских испостава и броја становника. Стање телекомуникација је на задовољавајућем нивоу. Већи део територије је покривен мобилном телефонијом и интернетом. Што се тиче објеката образовне инфраструктуре постоји 5 основних и 1 средња школа.

Број становника на једног лекара је 536 а број корисника социјалне заштите 1.400.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Према подацима са пописа пољопривреде из 2012.године укупна површина пољопривредног земљишта на територији општине Нова Варош износи 25.399 ха. Учешће КПЗ у укупној површини општине: 43%. Што се тиче педолошких карактеристика може се рећи да на Штампано из платформе за програме подршке АП/ЈЛС: 31.03.2022 14:45:25 - страна 3/24 подручју општине Нова Варош има више типова земљишта. Према подацима из последњег пописа пољопривреде, површина коришћеног пољопривредног земљишта које се наводњава износи 149 хектара, при чему 223 пољопривредних газдинстава наводњавају коришћено пољопривредно земљиште (КПЗ). Према подацима Републичког геодетског завода - Катастра непокретности укупна површина пољопривредног земљишта у својини Републике Србије (државној својини) на територији ЈЛС: 5.231 ха 62 аг 21 м² се углавном ради о земљиштима лошијег квалитета и ниже бонитетне класе, на неатрактивним локацијама, на више стотина парцела у 12 Месних заједница). Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало: 21.535 ха. Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало: 3.864. Просечна величина поседа по газдинству: 7 ха Површине под пољопривредним културама: - Кромпир 1.150 ха - Житарице 2.483 ха, од чега • Овас 733 ха • Пшеница и спелта 527 ха • Хељда 509 ха • Јечам 488 ха • Кукуруз 87 ха • Крмно биље 2.382, од чега • Мешавине трава 1.898 ха • Детелина 320 ха • Луцерка 118 ха • Силажни кукуруз 33 ха • Легуминозе 5 ха (извор: Попис пољопривреде 2012. године).

Вишегодишњи засади: Воћњаци заузимају укупну површину од 1.178 ха. Од тога плантажних воћњака је 107ха, а екстензивних 1.072 ха . Највеће површине су под : шљивом 825 ха, јабуком 159 ха, крушком 82 ха, малином 37 ха. Задњих 20 година дошло је до повећања броја стабала и површина под шљивом, као и повећаног интересовања пољопривредника за ганице, јагоде и купинејење малине, али и других јагодичастих воћних врста попут боровнице, јагоде и купине.

Сточни фонд: Због брдско-планинског карактера терена, надморске висине, која је на већем делу територије општине преко 1.000m, сточарство је традиционално најзначајнија грана пољопривреде. Према последњим доступним подацима из централне ветеринарске базе - Управе за ветерину: - Број говеда на територији општине је 9.010, од тога музних крава 5.652 - Број оваца 8.568 - Број коза је 310 и сл. Економски најзначајнији сектор сточарства је говедарство, односно производња млека и млечних производа, а пре свега традиционалног златарског сира. Према статистици: • Говедарством се бави 1.180 ПГ (45% укупног броја ПГ) • Прерадом млека и млечних производа бави се 1.093 ПГ • Прерадом меса бави се 131 ПГ Према расном саставу доминира Домаће шарено говече, у типу сименталца, затим следи Сименталска раса, а у знатно мањем броју Холштајн-Фризиска, Монтафонска и Херефорд раса. Такође је регистровано свега пар примерака Буше, аутохтоне расе говеда која је некада доминирала овим просторима. Годишња производња млека на територији општине је око 15 милиона литара млека а годишње се на индивидуалним пољопривредним газдинствима произведе у просеку око 700 t златарског сира. Потенцијали за развој овчарства и козарства су изузетни, што због природних услова што због вековне традиције у овој грани сточарства. Међутим ти потенцијали нису ни из далека искоришћени, јер и ако се овчарством бави 253 ПГ, свега 20-так газдинстава има више од 30 оваца. Годишња производња меда на територији општине Нова Варош (шумски и ливадски мед) је око 34-40 тона. Укупан број пчелињих друштав (кошница) у 2017. години је 4700.

Механизација, опрема и објекти: Стање пољопривредне механизације на територији општине Нова Варош идентично је стању на територији целе Републике, механизација је застарела, а просечна старост је око 30 година. Процес обнове застареле механизације и набавке нове механизације је спор. Крупну механизацију поседују већа газдинства. Опремљеност објеката за смештај стоке је врло неуједначен и зависи од степена специјализације и величине стада. Мали број пољопривредних газдинстава су током последње деценије имала значајне инвестиције у унапређење стандарда, изградњу и проширење постојећих капацитета. Ови објекти су технички добро опремљени и испуњавају захтеве предвиђене стандардима о добробити животиња. Према попису пољопривреде из 2012.године на територији наше општине има: - Трактори-једноосовински: 431 - Трактори -двоосовински: 1.128. - Комбајни: 31. - Објекти за смештај говеда: 2.376 - Објекти за смештај свиња: 1.469 - Објекти за смештај кокошака носиља: 1.680 -

Објекти за смештај остале стоке: 915 - Кошеви за смештај кукуруза: 23 - Амбари: 898 - Силоси: 4 - Објекти за силажу: 32 - Хладњаче, сушаре, стакленици и пластеници: 916.

Радна снага: Према подацима РСЗ из децембра 2021. године на територији општине Нова Варош, послује 96 привредних друштава и 697 предузетничких радњи. Од укупног броја, 34 привредна субјекта су са седиштем ван Нове Вароши - Дринско Лимске ХЕ, ЈП Србија шуме, Телеком, банке, осигуравајућа друштва, трговинске радње,... Просечна старост становника је 48 година. Сеоско становништво чини 47,14%

Структура пољопривредних газдинстава: Укупан број сеоских домаћинстава, према Попису становништва из 2011. године је 2.875, а број РПГ према Попису пољопривреде из 2012. године је 3.627, који обрађују 3.627 ха земљишта. Према подацима Управе за трезор у 2021. години је било укупно 2.896 РПГ (2.888 регистрованих физичких лица и 8 правних лица). Просечна величина коришћеног пољопривредног земљишта по газдинству износи око 7 ха. Газдинства према величини коришћеног пољопривредног земљишта: - до 2ха има 922 ПГ - 2-5ха има 1.283 ПГ - 5-10ха има 906 ПГ - 10-20ха има 412 ПГ - 20-50ха има 91 ПГ. - више од 50ха има 6 ПГ Газдинства према броју чланова: 1-2 члана има највећи број газдинстава 2.245, 3-4 члана има 1.165 газдинстава 7 и више чланова имају 23 ПГ. газдинства. Жена носиоца газдинстава има 677, а мушкараца 2.921. (Попис пољопривреде 2012. године).

Производња пољопривредних производа: Постојећа повртарска и воћарска производња у општини служи да задовољи потребе домаћинстава. Тржишних вишкова има највише у воћарској производњи, а у повртарској то је у производњи кромпира. Пашњаци и ливаде су некултивисана земљишта која се екстензивно користе. Удео сточарске производње око 60%, а биљне око 40%. Према подацима Пописа пољопривреде 2012. године : - Просечна производња млека 3.500 л/лактацији (краве). - Процењена годишња производња млека око 17.000.000 литара, од чега се нешто више од половине прерађује у домаћинству, а остатак сировог млека се предаје млекарима. Просечни приноси најважнијих култура: - Хељда 1.000 kg/ha - Овас 3.000 kg/ha - Пшеница и спелта 3.500 kg/ha - Јечам 3.500 kg/ha - Кромпир 20.000 kg/ha - - Шљиве 20.000 kg/ha - Јабука 30.000 kg/ha - Малина 10.000 kg/ha На територији ЈЛС регистрован је само један органски произвођач, који се бави узгојем хељде и спелте на укупној површини од око 10 ха.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника:Према подацима АПР тренутно су активна 10 пољопривредних удружења: - Удружење сточара „Увачка река млека“ - Удружење произвођача јагодичастог воћа „Златни брег“ - Удружење пчелара „Златарка“ - Удружење пољопривредних произвођача „Златар натура“ - Удружење произвођача хељде „Златарска хељда“ -Ловачко удружење „Козомор“ - Удружење грађана "Стари занати за ново доба" Нова Варош -Удружење произвођача златарског сира „Златарски сир“ Комарани, Нова Варош - Удружење одгајивача оваца и коза „Китоња“ Бистрица - Удружење грађана „Оштрик“ Нова Варош и 4 пољопривредне задруге: - 33 „Зеленика плус“, 33 „Боровита главица“, 33 "Белоглави суп" и 33 "Еко продукт".

Трансфер знања и информација: ПССС „Ужице“ у оквиру својих редовних активности повремено организује семинаре/тренинге/обуке. Међутим, обзиром да стручњаци ПССС покривају целу територију златиборског округа запажа се недостатак већег присуства стручњака на самим газдинствима. Према нашим искуствима далеко већи ефекат имају огледна поља и демонстрационе фарме у односу на класичне семинаре, предавања и радионице. Овакав вид обуке требао би у будућности да доминира у односу на досадашњу праксу, јер пољопривредници у принципу прихватају само оне ствари које дају очигледне резултате.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Регреси	100.1	3.500.000,00	1.500,00	50	0,00	0,00
	УКУПНО		3.500.000,00				

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	2.000.000,00	60	100.000,00	0,00
	УКУПНО		2.000.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	1.000.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		1.000.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Набавка опреме у сарадњи са Фондацијом "Ана и Владе Дивац"	601	2.000.000,00	0,00	80	0,00	0,00
2	Подршка младим пољопривредницима у сарадњи са Фондацијом "Ана и Владе Дивац"	602	700.000,00	0,00	100	0,00	0,00
3	Субвенције за наводњавање	603	7.000.000,00	0,00	40	0,00	0,00
	УКУПНО		9.700.000,00				

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	16.200.000,00
Планирана средства за директна плаћања	3.500.000,00
Планирана средства за кредитну подршку	0,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	2.000.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	1.000.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	9.700.000,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Циљна група су сва регистрована пољопривредна газдинства, у активном статусу са територије општине Нова Варош.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Информисање потенцијалних корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја, вршиће се на више начина: - Објављивањем свих конкурса на званичном сајту Општине Нова Варош - Објављивањем свих конкурса у локалним електронским и штампаним медијима - Обавештавање свих заинтересованих ПГ који дају сагласност за достављање информација путем Вибер групе за пољопривредне произвођаче са територије општине Нова Варош - У директном контакту са пољопривредним произвођачима, у Услужном центру и Одељењу за привреду и ЛЕР Општинске управе Нова Варош

Мониторинг и евалуација: Мера ће бити спроведена од стране органа локалне самоуправе. Локална

самоуправа ће сваке године састављати годишњи Програм, као и индикативни буџет сваке мере и објавити Конкурс за пољопривредна газдинства. У конкурс уће бити наведени сви потребни услови за подношење захтева, као и рокови за њихово подношење. У циљу информисања свих потенцијалних корисника биће спроведена широка кампања информисања (локални медији, сајт општине). Захтеви ће се подносити од стране корисника на обрасцима у складу са условима и потребном документацијом који ће бити дефинисани у обавештењу. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране органа локалне самоуправе, у смислу комплетности, административне усаглашености, прихватљивости. Сви захтеви који испуњавају услове и прихватљиви су, биће суфинансирани у истом проценту, уз изузетак захтева регистрованих пољопривредних газдинства чији су носиоци млади до 40 година старости и жене. За њих ће бити примењен принцип "позитивне дискриминације", тако да ће остварити повраћај средстава за 20% већи од осталих подносиоца захтева. Општи критеријуми за интензитет помоћи биће примењени за све захтеве, који испуњавају административне услове. Детаљне административне провере се спроводе пре одобравања захтева ради утврђивања да ли је потпун, поднет на време и да ли су услови за одобравање захтева испуњени. Захтеви који стигну комплетни, благовремено и у складу са условима Конкурса ће бити прегледани по редоследу њиховог пристизања. Прелиминарни списак свих одобрених захтева, као и износ додељених средстава биће објављен на сајту Општине до 60 дана, након затварања конкурса. Такође, на сајту ће бити објављена листа захтева који не испуњавају предвиђене критеријуме. Након протекла рока за жалбе од 15 дана, од дана објављивања Прелиминарне ранг листе, које се упућују Општинском већу и разматрања од стране Већа биће објављена Коначна листа свих одобрених захтева. Средства за субвенције биће исплаћена на наменске текуће рачуне подносиоца захтева, на основу потписаног уговора између Општине и корисника средстава. Уз захтев прилаже се следећа документација: - потврда о активном статусу газдинства из 2025. године - уверење локалне пореске администрације о измиреним обавезама по основу локалних јавних прихода, - копија важеће личне карте, - копија картице наменског рачуна, - доказ о извршеном плаћању (Копија рачуна за набавку предметне инвестиције, извод или копија налога за плаћање оверени од стране банке, копија фискалног исечка, отпремница издата на име подносиоца захтева, копија гарантног листа).

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и развоја села

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.1 Регреси

2.1.1. Образложење: Сточарску производњу на подручју општине карактеришу честе осцилације, смањивања и повећавања сточног фонда. Ова производња је у директној вези са ратарском производњом тј. са могућношћу да се обезбеди кабаста сточна храна. Број грла појединих сточарских врста често осцилира пре свега због различитих тржишних услова. Од прерадних капацитета, на подручју општине, постоји више мањих млекара које могу да прераде 2-7000 литара млека дневно, док капацитета за месне прерађевине нема. На унапређењу и развоју сточног фонда општина Нова Варош је већ реализовала поделу 100 приплодних јуница сименталске расе увезених из Немачке. Међутим у циљу даљег унапређења расног састава предвиђена је мера Регресирања вештачког осемењавања грла семеном квалитетних бикова. Ова мера би требало да допринесе повећању продуктивности грла у наредном периоду, а тиме и повећање прихода самих домаћинстава. Недовољан број квалитетних приплодних бикова одражава се директно на развој сточарства. Планирана инвестиција Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењивање) требало би да допринесе поправљању расног састава, квалитета и продуктивности грла на територији општине Нова Варош. Регресирањем за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) остварује се поправљање расног састава говеда на територији општине у циљу повећања производње и квалитета млека и меса код комерцијалних произвођача. И у прошлој години општина Нова Варош је издвојила средства Програмом мера подршке пољопривредницима за ову меру што је наишло на опште одобравање код пољопривредника који се баве говедарском производњом. Побољшање расног састава у говедарској производњи ће директно утицати на побољшање квалитета и квантитета у говедарској производњи што ће у кратком временском периоду имати утицаја на економски статус пољопривредних газдинстава који се баве овим видом пољопривредне производње, а дугорочно социјалном и сваком другом развоју руралне средине у односу на урбану средину.

2.1.2. Циљеви мере: Општи циљеви: - Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; - Повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње; - Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; - Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама. Специфични циљеви по секторима: - Побољшање расног састава говеда; - Контролисана репродукција говеда;

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је комплементарна са Националним програмом за рурални развој. Општина Нова Варош води евиденцију о корисницима средстава тако да је немогуће да корисник користи средства по истом основу из локалног и националног програма

2.1.4. Крајњи корисници: Физичка лица (укључујући предузетнике), носиоци пољопривредних газдинстава регистрованих у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава, са територије општине Нова Варош, који су на директан или индиректан начин повезани са пољопривредом и руралним развојем.

2.1.5. Економска одрживост: У оквиру Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Нова Варош, мере регреса за пољопривредна газдинства су мале вредности, тако да корисници нису у обавези да доставе Бизнис план.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник мора бити: - са територије општине Нова Вароша, регистрован у Националном регистру пољопривредних газдинстава и мора бити у активном статусу за 2025. годину - имати измирене обавезе према Локалној пореској администрацији - имати пријављене животиње у Ветринарској бази *Само услуге реализоване у току календарске 2025. године могу се сматрати прихватљивим за надокнаду трошкова.

2.1.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.1.1	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	За ову меру нису предвиђени посебни критеријуми за избор корисника, планирано је да Конкурс буде отворен до утрошка средстава одређених овим Програмом.	не	

2.1.10. Интензитет помоћи: У оквиру Конкурса који ће спровести Локална самоуправа, за ову меру планирано је да се по једном кориснику за регресирање вештачког осемењавања планиран повраћаја средстава у износу од 1.500,00 динара по грлу. Један корисник може добити за исто грло регрес само једном у току календарске године.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних пољопривредних газдинстава
2	Укупан број осемењених грла

2.1.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране органа локалне самоуправе. Локална самоуправа ће сваке године састављати годишњи Програм, као и индикативни буџет сваке мере. Потенцијална пољопривредна газдинства биће обавештена о спровођењу ове мере кроз широку кампању информисања (локални медији, званични сајт општине). Подносиоци захтева за подстицаје одн. мере у оквиру Програма су у обавези да доставе комплетну тражену документацију органу локалне самоуправе. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране органа локалне самоуправе, у смислу комплетности, административне усаглашености, прихватљивости. Захтеви који испуњавају услове и прихватљиви су, биће финансирани до висине средстава у складу са обавештењем за подношење захтева. Детаљне административне провере се спроводе пре одобравања захтева ради утврђивања да ли је потпун, поднет на време и да ли су услови за одобравање захтева испуњени. За услуге вештачког осемењавања средства ће бити правдана на основу издатих рачуна од даваоца услуге о извршеним осемењавањима. На основу извештаја надлежне ветеринарске станице, Одељење за привреду и ЛЕР прегледа потврде о извршеном осемењавању по редоследу њиховог пристизања. Након обраде документације од стране органа локалне самоуправе, доноси се решење и средства ће бити одобрена корисницима који испуњавају услове. Мера ће се спроводити до утрошка средстава одређених овим Програмом. Подношење захтева за регрес уз који се прилаже: - Фотокопију личне карте носиоца газдинства - Потврду о активном статусу пољопривредног газдинства (Управа за трезор) - Потврду из Ветеринарске станице о сточном фонду - Фотокопију картице наменског рачуна - Фотокопију картона вештачког осемењавања (Потврда из ветеринарске станице о извршеном осемењавању грла) - Уверење ЈЛС о измиреним обавезама на дан подношења захтева (Локална пореска администрација)

2.2. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.2.1. Образложење: Анкетирањем пољопривредних произвођача у брдско-планинским руралним срединама општине Нова Варош, утврдили смо да је техничко-технолошка недовољна опремљеност пољопривредног сектора, уз неодговарајућу инфраструктуру и негативне демографске трендове, најзначајниј «кочница» даљег развоја ових средина. Инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава подржава мала и средња пољопривредна газдинства у циљу унапређења процеса производње, продуктивности, конкурентности као и технолошког оспособљавања газдинстава у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости. Преглед по секторима: Сектор Млеко: Сектором доминирају мали

проивођачи, одрживе и делимично одрживе фарме, док општи проблем представља низак ниво производње по крави, што доводи до непрофитабилног пословања произвођача. 43% породичних газдинстава држи 1-2 музне краве, а 48% 3-9 грла што резултира ниским нивоом производње. Просечна млечност грла креће се испод 3.000 литара млека по лактацији, што је далеко испод генетских потенцијала висококвалитетних грла сименталске расе и домаћег шареног говечета у типу сименталца, које су доминантне расе на овом подручју. Такође, велики проблем представља начин складиштења и правилна дистрибуција течног и чврстог стајњака. Мера је чврсто утемељена у визији развоја општине Нова Варош, јер директно доприноси остварењу општих и посебних циљева развоја сточарства, што подразумева повећање пољопривредне производње и конкурентности пољопривредних произвођача. Да би се остварио овај циљ неопходно је увођење савремених технологија као што су: - Модернизација производње млека, кроз набавку нове опреме (расхладни уређаји, инокс посуде и сл.). - Набавка савремених система за мужу крива и сл. - Развој производа са додатом вредношћу су начини на који се може побољшати конкурентност и квалитет производа. Сектор Месо: Сектор говедарства карактерише одсуство великих товних фарми и велики број релативно малих мешовитих фарми које производе млеко и месо. Прерадом меса бави се 131 пољопривредно газдинство. Просечан број грла говеда по газдинству је 2, укупан број свиња 4.05 и углавном се узгајају за сопствене потребе, са мањим тржишним вишковима. Овчарством се бави око 33% укупног броја газдинстава и просечан број грла на газдинствима је 11,5. Постојеће стање у сектору указује на пад сточарске производње. Сектором доминира велики број газдинстава са ниским интензитетом производње чији је циљ унапређење и побољшање квалитета сточарских производа, специјализација у производњи меса са фокусом на гајење пре свега говеда и оваца, као и побољшање продуктивности и конзистентности у производњи. Фарме које производе месо нису специјализоване, не користе правилно пашњаке и квалитет коришћене сточне хране није задовољавајући. Такође, неодговарајућа је технологија исхране као и услови смештаја животиња. Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору како би се задовољили национални прописи и како би се приближили стандардима ЕУ у области добробити животиња и животне средине. Сектор Воће, грорђе и поврће: Воћарска производња је углавном екстензивна и заснована на 1.178 ха, док плантажних воћњака има далеко мање, негде око 107 ха. Кључни проблем овог сектора је уситњеност поседа и неповољни агроеколошки услови за интензивну воћарску производњу. Воћарством се бави 2.399 домаћинстава, углавном за сопствене потребе, уз мање тржишне вишкове шљиве, малине, јабуке и другог воћа. У производњи поврћа доминира кромпир, који се узгаја на 1.150 ха, док се сво остало поврће гаји на око 150 ха. Ограничавајући природни услови, високи трошкови производње и немогућност утицаја на цене у ланцу доводе до ниског нивоа профита, а самим тим и до немогућности инвестирања у нове капацитете. Низак степен образовања и стручне оспособљености ствара потешкоће када је реч о правилној употреби савремене опреме и коришћењу инпута, сортирању, паковању и складиштењу, примени савремених метода за наводњавање, што резултира проблемом у ланцу прераде воћа и поврћа обзиром да фабрике не добијају довољне количине високо квалитетних производа. Сектор: Остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа) Техничка опремљеност газдинства, односно механизација која се користи у ратарству је застарела, посебно у области заштите животне средине. У структури засејаних површина доминирају овас (733 ха), пшеница и крупник (527 ха), јечам (488 ха), раж (139 ха), хељдаи остала жита (527 ха) и кукуруз (87 ха). Крмно биље је засејано на 2.382 ха, што чини 38% укупне површине под ораницама. Често су приноси гајених култура испод републичког просека, што због ограничавајућих природних фактора што због неадекватних агротехничких мера. Један од лимитирајућих фактора повећања ратарске производње јесте и недостатак адекватних складишних капацитета. У складу са горе наведеним проблемима, постоји потреба да се мерама из овог сектора утиче на повећање приноса и побољшање агро-технологije, као и модернизацију складишних капацитета ратарских газдинстава. Сектор Пчеларство: Пчеларство представља малу, али изузетно атрактивну пољопривредну делатност, која последњих година почиње да се тржишно усмерава у правцу прихватања услова и стандарда ЕУ. Различите врсте меда које потичу са географског подручја Србије су високог квалитета. Најзначајније извозно тржиште за пчеларе општине Нова Варош су земље чланице ЕУ (пре свега Италија), затим земље ЦЕФТА споразума (пре свега Црна Гора и БиХ). Сектор Аквакултура: се обавља углавном у пастрмским рибањацима. Углавном се ради о мањим рибањацима, са мањим обимом производње, који покрива потребе ПГ, уз релативно мале тржишне вишкове. Пастрмски рибањаци су лоцирани у брдско планинским крајевима, а шарански у равничарским. Потенцијал повећања производње пастрмки је ограничен

2.2.2. Циљеви мере: Општи циљеви: 1. Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; 2. Повећање

производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње; 3. Унапређење техничко-технолошке опремљености; 4. Одрживо управљања ресурсима и заштите животне средине; 5. Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; 6. Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама. Специфични циљеви по секторима: Сектор: Млеко - Повећање броја грла висококвалитетних раса говеда, оваца, коза и сл.; - Унапређење расног састава грла; - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима; - Повећање квалитета млека, нарочито у микробиолошком погледу (смањење броја бактерија и соматских ћелија), усвајање добре пољопривредне праксе, као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта; - Достицање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; - Унапређење производне инфраструктура и опреме. Сектор: Месо - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса на малим и средњим газдинствима (говеда, овце и крмаче/прасад); - Унапређење квалитета говеђег меса (систем крава-теле), оваца, коза и прасади у складу са националним ветеринским стандардима; - Достицање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; - Побољшање квалитета и конзистентности производње кроз инвестиције у опрему и објекте. Сектор: Воће, гррожје и поврће - Повећање површина под интензивним засадима; - Повећање наводњаваних површина системом кап по кап; - Повећање броја произвођача који се баве органском и и/или интегралном производњом воћа и поврћа, као и производа са заштићеним географским пореклом

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је комплементарна са НППР. Општина Нова Варош води службену евиденцију о корисницима средстава тако да је немогуће да корисник користи средства по истом основу из локалног и националног програма.

2.2.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере подстицаја јесу, физичка или правна лица носиоци пољопривредних газдинства регистрованих у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава, са подручја општине Нова Варош чија се пољопривредна имовина (земљиште, објекти и друге непокретности) налазе на подручју општине, који имају пребивалиште на територији општине Нова Варош.

2.2.5. Економска одрживост: Подносилац захтева, нема обавезу подношења бизнис плана обзиром да пољопривредна газдинства конкуришу за релативно мала средства. Носилац газдинства не сме да отуђи предмет инвестиције за коју је остварио подстицаје у року од три године од дана исплате подстицаја и дужан је да у том периоду предмет наменски користи.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник мора бити са територије општине Нова Варош, регистрован у Националном регистру пољопривредних газдинстава, и мора бити у активном статусу за 2025. годину. - Корисник за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; - Само инвестиције реализоване у току календарске 2025. године могу се сматрати прихватљивим за надокнаду трошкова. Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од три године од дана набавке опреме, машина и механизације, односно изградње објекта - Има објекат који је предмет инвестиције уписан у Регистар објеката, односно Регистар одобрених објеката, у складу са законом којим се уређује ветеринарство

2.2.7. Специфични критеријуми: Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која на крају инвестиције у свом власништву, односно у власништву члана РПГ имају СЕКТОР МЛЕКА - Пољопривредна газдинства која имају до 29 крава на крају инвестиције; - Нема посебних критеријума за улагање у сектору млека за козе и овце. СЕКТОР МЕСА - Пољопривредна газдинства која имају до 29 грла говеда и / или 199 грла оваца и /или коза и / или 29 грла крмача и / или 199 товних свиња и / или 999 ћурака и / или 299 гусака и / или 4.999 бројлера на крају инвестиције. СЕКТОР ВОЋА - До 2ha јагодастог воћа - До 5 ha осталог воћа - Пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра; - Пољопривредна газдинства, регистрована у Регистру произвођача садног материјала воћа, винове лозе и хмеља у складу са Законом о садном материјалу („Службени гласник РС“ бр. 18/05 и 30/10) са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра. СЕКТОР ПОВРЋА - До 0,5 ha поврћа у заштићеном

простору - До 3 ha поврћа на отвореном простору - Пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра. СЕКТОР ПЧЕЛАРСТВА - До 100 пчелињих друштава - За набавку возила и приколица за транспорт пчелињих друштава , прихватљиви корисници треба да имају од 20 -100 пчелињих друштава.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.2	Изградња капацитета за прикупљање, обраду, паковање, складиштење и одлагање чврстог стајњака, полутечног и течног стајњака, укључујући инсталацију опреме
101.1.3	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.1.4	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализоване приколице за транспорт чврстог стајњака, укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.1.5	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; косилице; превртачи сена)
101.1.6	Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња
101.1.8	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде
101.1.9	Машине за примарну обраду земљишта
101.1.10	Машине за допунску обраду земљишта
101.1.11	Машине за ђубрење земљишта
101.1.12	Машине за сетву
101.1.13	Машине за заштиту биља
101.1.14	Машине за убирање односно скидање усева
101.1.15	Машине за транспорт
101.1.16	Набавка остале опреме (ГПС навигација и др.)
101.1.17	Машине и опрема за наводњавање усева
101.2.6	Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња
101.2.9	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде
101.4.1	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.4.3	Подизање, набавка и опремање система противградне заштите у воћњацима и вишегодишњим засадама
101.4.4	Подизање/набавка жичаних ограда око вишегодишњих засада
101.6.1	Набавка нових пчелињих друштава
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство
101.6.3	Набавка возила и приколица за транспорт пчелињих друштава

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	За ову меру нису предвиђени посебни критеријуми за избор корисника, планирано је да Конкурс буде отворен до утрошка средстава одређених овим Програмом.	не	

2.2.10. Интензитет помоћи: У оквиру Конкурса који ће спровести Локална самоуправа, за ову меру планирано је да по једном кориснику максимални износ повраћаја средстава буде 60% укупне вредности инвестиције, без ПДВ-а, у зависности од броја поднетих захтева. Максималан укупан износ субвенције по домаћинству је до 100.000,00 динара. Једно газдинство може конкурисати само са једном инвестицијом. За све инвестиције у оквиру ове мере повраћај је за 15% већи, уколико су носиоци газдинстава жене и млади (до 40 година старости).

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних пољопривредних газдинстава
2	Укупан број реализованих инвестиција
3	Укупна вредност реализованих инвестиција

2.2.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране органа локалне самоуправе. Локална самоуправа ће сваке године састављати годишњи Програм, као и индикативни буџет сваке мере и објавити Конкурс за пољопривредна газдинства. У конкурс у ће бити наведени сви потребни услови за подношење захтева, као и рокови за њихово подношење. У циљу информисања свих потенцијалних корисника биће спроведена широка кампања информисања (локални медији, сајт општине). Захтеви ће се подносити од стране корисника на обрасцима у складу са условима и потребном документацијом који ће бити дефинисани у обавештењу. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране органа локалне самоуправе, у смислу комплетности, административне усаглашености, прихватљивости. Сви захтеви који испуњавају услове и прихватљиви су, биће суфинансирани у истом проценту, уз изузетак захтева регистрованих пољопривредних газдинства чији су носиоци млади до 40 година старости и жене. За њих ће бити примењен принцип "позитивне дискриминације", тако да ће остварити повраћај средстава за 20% већи од осталих подносиоца захтева. Општи критеријуми за интензитет помоћи биће примењени за све захтеве, који испуњавају административне услове. Детаљне административне провере се спроводе пре одобравања захтева ради утврђивања да ли је потпун, поднет на време и да ли су услови за одобравање захтева испуњени. Захтеви који стигну комплетни, благовремено и у складу са условима Конкурса ће бити прегледани по редоследу њиховог пристизања. Прелиминарни списак свих одобрених захтева, као и износ додељених средстава биће објављен на сајту Општине до 60 дана, након затварања конкурса. Такође, на сајту ће бити објављена листа захтева који не испуњавају предвиђене критеријуме. Након протекла рока за жалбе од 15 дана, од дана објављивања Прелиминарне ранг листе, које се упућују Општинском већу и разматрања од стране Већа биће објављена Коначна листа свих одобрених захтева. Средства за субвенције биће исплаћена на наменске текуће рачуне подносиоца захтева, на основу потписаног уговора између Општине и корисника средстава. Уз захтев прилаже се следећа документација: - потврда о активном статусу газдинства из 2025.године - уверење локалне пореске администрације о измиреним обавезама по основу локалних јавних прихода, - копија важеће личне карте, - копија картице наменског рачуна, - доказ о извршеном плаћању (Копија рачуна за набавку предметне инвестиције, извод или копија налога за плаћање оверени од стране банке, копија фискалног исечка, отпремница издата на име подносиоца захтева, копија гарантног листа).

2.3. Назив и шифра мере: 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

2.3.1. Образложење: Поред финансијских ограничења, недостатак савремених знања из области пољопривреде и руралног развоја је један од најзначајнијих фактора заостајања брдско-планинских

руралних подручја. Посете сајмовима, изложбама, манифестацијама, учешће у студијским путовањима је начин да се знања и искуства пољопривредних произвођача унапреде, како би они постали конкурентнији на домаћем, а посебно иностраном тржишту. Општина Нова Варош планира посете изложбама и сајмовима (попут Међународног пољопривредног сајма у Новом Саду и сл.), као и студијска путовања у земљи и иностранству, ради упознавања са примерима добре праксе.

2.3.2. Циљеви мере: Општи циљеви: 1. Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; 2. Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама. Специфични циљеви по секторима: Сектор: Млеко - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима; - Достижање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; Сектор: Месо - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса на малим и средњим газдинствима (говеда, овце и крмаче/прасад); Сектор: Воће, грожђе и поврће - Повећање броја произвођача који се баве органском и и/или интегралном производњом воћа и поврћа, као и производа са заштићеним географским пореклом.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Програм је усклађен са националним мерама пољопривреде.

2.3.4. Крајњи корисници: Физичка лица са територије општине Нова Варош, носиоци или чланови регистрованих пољопривредних газдинстава, са активним статусом у 2025. години

2.3.5. Економска одрживост: Није променљиво

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник услуге, носилац или члан регистрованог пољопривредног газдинства

2.3.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања

2.3.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	За ову меру нису предвиђени посебни критеријуми за избор корисника, планирано је да Конкурс буде отворен до утршка средстава опредељених овим Програмом.	не	

2.3.10. Интензитет помоћи: За ову меру нису предвиђени посебни критеријуми за избор корисника, планирано је да Конкурс буде отворен до утршка средстава опредељених овим Програмом.

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних пољопривредних газдинстава

2.3.12. Административна процедура: Локална самоуправа ће кроз спровођење широке кампање информисања обавестити потенцијално заинтересована пољопривредна газдинства за учешће на сајмовима, изложбама, манифестацијама, студијским путовањима. За учеснике ових манифестација Општина ће обезбедити средтва за трошкове путовања, улазнице и сл. За студијска путовања ван земље биће размотрено суфинансирање од стране ПГ, у зависности од висине укупних трошкова студијске посете, с тим да ће учешће Општине Нова Варош бити најмање 50%.

2.4. Назив и шифра мере: 601 Набавка опреме у сарадњи са Фондацијом "Ана и Владе Дивац"

2.4.1. Образложење: У циљу унапређења пољопривредне производње, у заштићеном простору, Општина Нова Варош у сарадњи са Фондацијом "Ана и Владе Дивац" планира набавку пластеника за заинтересована ПГ.

2.4.2. Циљеви мере: Унапређење производње поврћа, воћа, цвећа и др. у заштићеном простору, на територији општине Нова Варош.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је комплементарна са НППР. Општина Нова Варош води службену евиденцију о корисницима средстава тако да је немогуће да корисник користи средства по истом основу из локалног и националног програма.

2.4.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере подстицаја јесу, физичка или правна лица носиоци пољопривредних газдинства регистрованих у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава, са подручија општине Нова Варош чија се пољопривредна имовина (земљиште, објекти и друге непокретности) налазе на подручју општине, који имају пребивалиште на територији општине Нова Варош.

2.4.5. Економска одрживост: Подносилац захтева, нема обавезу подношења бизнис плана обзиром да пољопривредна газдинства конкуришу за релативно мала средства. Носилац газдинства не сме да отуђи предмет инвестиције за коју је остварио подстицаје у року од три године од дана исплате подстицаја и дужан је да у том периоду предмет наменски користи.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник мора бити са територије општине Нова Варош, регистрован у Националном регистру пољопривредних газдинстава, и мора бити у активном статусу за 2025. годину. - Корисник за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; -Само инвестиције реализоване у току календарске 2025. године могу се сматрати прихватљивим за надокнаду трошкова. Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од три године од дана набавке опреме, машина и механизације, односно изградње објекта - Има објекат који је предмет инвестиције уписан у Регистар објеката, односно Регистар одобрених објеката, у складу са законом којим се уређује ветеринарство

2.4.7. Специфични критеријуми: СЕКТОР ВОЋА - До 2,0 ha јагодастог воћа - До 5,0 ha осталог воћа - Пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра; - Пољопривредна газдинства, регистрована у Регистру произвођача садног материјала воћа, винове лозе и хмеља у складу са Законом о садном материјалу („Службени гласник РС“ бр. 18/05 и 30/10) са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра. СЕКТОР ПОВРЋА - До 0,5 ha поврћа у заштићеном простору - До 3,0 ha поврћа на отвореном простору - Пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра.

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
601	Набавка пластеника

2.4.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	За ову меру нису предвиђени посебни критеријуми за избор корисника, планирано је да Конкурс буде отворен до утрошка средстава одређених овим Програмом.	не	

2.4.10. Интензитет помоћи: У оквиру Конкурса који ће спровести Локална самоуправа, за ову меру планирано је да по једном кориснику максимални износ повраћаја средстава буде 70% укупне вредности инвестиције, без ПДВ-а, у зависности од броја поднетих захтева. Једно газдинство може конкурисати само са једном инвестицијом.

2.4.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних пољопривредних газдинстава
2	Укупан број реализованих инвестиција
3	Укупна вредност реализованих инвестиција

2.4.12. Административна процедура: Општина Нова Варош потписује уговор са Фондацијом "Ана и Владе Дивац" о заједничкој подршци младим пољопривредницима, ученицима средње пољопривредне школе. Ученици ће код фондације конкурисати са бизнис плановима за унапређење свог пољопривредног газдинства. Најбољи бизнис планови биће финансирани средствима које је општина уплатила фондацији за ове намене. Фондација спроводи јавну набавку за куповину опрему, за коју су конкурисали ученици, чији су бизнис планови најбоље ранжирани. Фондација и Општина Нова Варош заједно предају опрему награђеним ученицима, који су у обавези да је користе у складу са бизнис планом и не смеју је отуђити најмање наредне 3 године.

2.5. Назив и шифра мере: 602 Подршка младим пољопривредницима у сарадњи са Фондацијом "Ана и Владе Дивац"

2.5.1. Образложење: Ова мера је намењена младим пољопривредницима, ученицима завршних разреда средњих пољопривредних школа. Мера се реализује у сарадњи са Фондацијом "Ана и Владе Дивац", а циљ је да кроз њу млади пољопривредници набаве опрему и/или механизацију, ради унапређења својих ПГ.

2.5.2. Циљеви мере: Подизање степена механизованости и капацитета ПГ младих пољопривредника.

2.5.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је комплементарна са НППР. Општина Нова Варош води службену евиденцију о корисницима средстава тако да је немогуће да корисник користи средства по истом основу из локалног и националног програма.

2.5.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере подстицаја јесу, млади пољопривредници носиоци пољопривредних или чланови газдинстава, регистрованих у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава, са подручја општине Нова Варош чија се ПГ (земљиште, објекти и друге непокретности) налазе на подручју општине, који имају пребивалиште на територији општине Нова Варош.

2.5.5. Економска одрживост: Подносилац захтева, има обавезу подношења бизнис плана, обзиром да конкуришу на Конкурсу који расписује Фондација "Ана и Владе Дивац" у сарадњи са Општином Нова Варош. Носилац газдинства не сме да отуђи предмет инвестиције за коју је остварио подстицаје у року од три године од дана исплате подстицаја и дужан је да у том периоду предмет наменски користи.

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник мора бити члан или носилац ПГ са територије општине Нова Варош, регистрован у Националном регистру пољопривредних газдинстава, и мора бити у активном статусу за 2025. годину. Корисник за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; -Само инвестиције реализоване у току календарске 2025. године могу се сматрати прихватљивим за надокнаду трошкова. Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет

захтева у периоду од три године од дана набавке опреме, машина и механизације.

2.5.7. Специфични критеријуми: Предлог пројекта којим млади пољопривредник конкурише, мора бити позитивно оцењен од стране комисије, коју ће чинити представници Општине Нова Варош и Фондације "Ана и Владе Дивац".

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
602	Механизација и опрема за сточарску, ратарску, воћарску и повртарску производњу

2.5.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	За ову меру нису предвиђени посебни критеријуми за избор корисника, планирано је да Конкурс буде отворен до утрошка средстава одређених овим Програмом.	не	

2.5.10. Интензитет помоћи: У оквиру Конкурса, за ову меру планирано је да вредност инвестиције буде у потпуности покривен, обзиром да се ради о младим пољопривредницима, ученицима средњих пољопривредних школа, који немају сопствене изворе прихода.

2.5.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број реализованих инвестиција
2	Укупан број подржаних младих пољопривредника
3	Укупна вредност реализованих инвестиција

2.5.12. Административна процедура: Млади пољопривредници учествују на Конкурсу, који расписује Фондација "Ана и Владе Дивац", намењено ученицима завршних разреда средњих пољопривредних школа. За пројекте који буду позитивно оцењени биће додељена опрема, за коју су конкурисали у својим пројектима. Опредмету ће допремити и уручити директно на ПГ представници Фондација "Ана и Владе Дивац" и Општине Нова Варош.

2.6. Назив и шифра мере: 603 Субвенције за наводњавање

2.6.1. Образложење: Мера је намењена ПГ за копање бунара, ради снабдевање водом за наводњавање и појење домаћих животиња.

2.6.2. Циљеви мере: Обезбеђење довољних количина воде за наводњавање усева и напајање стоку, у сушним периодима године.

2.6.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је комплементарна са НППР. Општина Нова Варош води службену евиденцију о корисницима средстава тако да је немогуће да корисник користи средства по истом основу из локалног и националног програма.

2.6.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере подстицаја јесу, физичка или правна лица носиоци пољопривредних газдинства регистрованих у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава, са подручја општине Нова Варош чија се пољопривредна имовина (земљиште, објекти и друге непокретности) налазе на подручју општине, који имају пребивалиште на територији општине Нова Варош.

2.6.5. Економска одрживост: Економска одрживост биће обезбеђена кроз веће приносе и квалитет пољопривредних производа. Носилац газдинства не сме да отуђи предмет инвестиције за коју је остварио подстицаје у року од три године од дана исплате подстицаја и дужан је да у том периоду предмет наменски користи.

2.6.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник мора бити са територије општине Нова Варош, члан или носилац ПГ, регистрованог у Националном регистру пољопривредних газдинстава, и мора бити у активном статусу за 2025. годину. Корисник за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја. Само инвестиције реализоване у току календарске 2025. године могу се сматрати прихватљивим за надокнаду трошкова. Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од три године од дана набавке опреме, машина и механизације.

2.6.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума.

2.6.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
603	Трошкови рада и зацевљивања бунара

2.6.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	За ову меру нису предвиђени посебни критеријуми за избор корисника, планирано је да Конкурс буде отворен до утрошка средстава одређених овим Програмом.	да	

2.6.10. Интензитет помоћи: У оквиру Конкурса који ће спровести Локална самоуправа, за ову меру планирано је да по једном кориснику максимални износ повраћаја буде до 40% укупне вредности пројекта, одн. максимално 300.000, 00 динара, без ПДВ-а, по кориснику. Једно газдинство може конкурисати само са једном инвестицијом.

2.6.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних пољопривредних газдинстава
2	Укупан број реализованих инвестиција
3	Укупна вредност реализованих инвестиција

2.6.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране органа локалне самоуправе. Локална самоуправа ће сваке године састављати годишњи Програм, као и индикативни буџет сваке мере и објавити Конкурс за пољопривредна газдинства. У конкурс ући ће бити наведени сви потребни услови за подношење захтева, као и рокови за њихово подношење. У циљу информисања свих потенцијалних корисника биће спроведена широка кампања информисања (локални медији, сајт општине). Захтеви ће се подносити од стране корисника на обрасцима у складу са условима и потребном документацијом који ће бити дефинисани у обавештењу. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране органа локалне самоуправе, у смислу комплетности, административне усаглашености, прихватљивости. Детаљне административне провере се спроводе пре одобравања захтева ради утврђивања да ли је потпун, поднет на време и да ли су услови за одобравање захтева испуњени. Захтеви који стигну комплетни, благовремено и у складу са условима Конкурса ће бити прегледани по редоследу њиховог пристизања. Пре одобрења суфинансирања, Комисија општине Нова Варош утврђује реализацију инвестиције увидом на лицу места, при чему констатује и да ли је пронађена вода на наведеној локацији, одн. да ли је бунар у функцији. Прелиминарни списак свих одобрених захтева, као и износ додељених

средстава биће објављен на сајту Општине до 60 дана, након затварања конкурса. Такође, на сајту ће бити објављена листа захтева који не испуњавају предвиђене критеријуме. Након протекла рока за жалбе од 15 дана, од дана објављивања Прелиминарне ранг листе, које се упућују Општинском већу и разматрања од стране Већа биће објављена Коначна листа свих одобрених захтева. Средства за субвенције биће исплаћена на наменске текуће рачуне подносиоца захтева, на основу потписаног уговора између Општине и корисника средстава. Уз захтев прилаже се следећа документација: - потврда о активном статусу газдинства из 2025. године - уверење локалне пореске администрације о измиреним обавезама по основу локалних јавних прихода - копија важеће личне карте, копија картице наменског рачуна - рачун/фактура за набављене цеви и извршене радове на ископавању бунара - доказ о извршеном плаћању (копија рачуна за набавку предметне инвестиције, извод или копија налога за плаћање оверени од стране банке, копија фискалног исчека)

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	/	рзс*
Регион	Регион Шумадије и Западне Србије	рзс*
Област	Златиборска област	рзс*
Град или општина	општина	рзс*
Површина	581km	рзс*
Број насеља	33	рзс*
Број катастарских општина	32	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	Територија целе општине	
Демографски показатељи		
Број становника	13.671	рзс**
Број домаћинстава	5.866	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, km ²)	24	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	16,7%	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	/	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	2.040	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	3.394	рзс**
Просечна старост	44,8	рзс*
Индекс старења	160,58	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	691	рзс*
Основно образовање (%)	3.568	рзс*
Средње образовање (%)	6.626	рзс*
Више и високо образовање (%)	1.399	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	47,14	Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	брдско-планински	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	Планинска црница, рендзине, ранкери, смонице и др.	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Планинска и субпланинска	Интерни

Просечна количина падавина (mm)	900 mm	Интерни
Средња годишња температура (oC)	8,5	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	Окосница хидрографске мреже у нововарошком крају је река Увац, односно средњи ток ове реке, која је највећа притока Лима. Најважније десне притоке Увца су: Кладница, Вршевина, Тисовица, Марића река и Шупљница, а леве Вељушница и Злошница. На простору општине формирана су четири језера: Радоињско, Златарско, Сјеничко и Потпећко, која су изграђена за потребе хидроелектрана. Сва језера припадају лимском хидроенергетском систему, иако се само једно језеро (Потпећко) налази на Лиму, док су остала три на Увцу. Разлог за то је, што је Лим најважнија притока Дрине по дужини тока, по величини слива, протицају и могућностима коришћења водних снага.	Интерни
Површина под шумом (ha)	22.400	рзс*
Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	38,6%	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	/	рзс*
Посечена дрвна маса (m3)	/	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	2896	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	2896	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	2888	
- правна лица и предузетници (%)	8	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	25399	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	43%	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	21535	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	3864	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	7 ha	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	0	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	0	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	223	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	0	Интерни

Наводњавана површина КПЗ (ha)	149 ha	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	1400ha 49ari 54m	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	591ha 09ari 00m	Интерни
- физичка лица (%)	591ha 09ari 00m	Интерни
- правна лица (%)	0	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	Говеда 9.010, свиње 4.047, овце 8.568, козе 310, кошнице 4.030	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	Трактори једноосовински 431, трактори двоосовинки, 1.128, комбајни 31, прикључне машине 3.545	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	Објекти за смештај: говеда 2.376, свиња 1.469, живине 1.680, остале стоке 915, кошева за смештај кукуруза 23, објекта за силажу 32, амбара за смештај житарица 898	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	3 хладњаче, 487 пластеника, 916 сушара	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	Минерална ђубрива 5.216ha, чврсти стајњак 3.567ha, течни стајњак 347ha, средства за заштиту биља 1.662ha	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	9.038	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	9.038	рзс***
Годишње радне јединице (број)	16.268.400	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	12 пољопривредних удружења, 4 земљорадничке задруге	Интерни
Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	/	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	/	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(km)	509 km	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	6 пошти	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	3.560	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	/	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	/	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	/	рзс*

Енергетска инфраструктура		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	4 хидроелектране, 3 мини хидроелектране	Интерни
Социјална инфраструктура		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	5 основних школа, 1 средња школа	рзс*
Број становника на једног лекара	536	рзс*
Број корисника социјалне заштите	1.400	рзс*
Диверзификација руралне економије		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	46	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	112 (сеоски туризам)	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	90000	рзс*
Трансфер знања и информација		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	ПССС Ужице	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	50 домаћинстава се интензивно прате и још око 300 домаћинстава је обухваћено	ПССС

Датум и место

М.П.

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС